

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľky: **A. J.** narodená X. M. X., bytom v P.P. ul. M. č. X., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. novembra 2010, č.k. 1Sd/54/2010-18, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. novembra 2010, č.k. 1Sd/54/2010-18, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke **nepriznáva** náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 30. novembra 2010, č.k. 1Sd/54/2010-18, podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil rozhodnutie z 10. marca 2010 číslo X.X., ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 1, § 293ax a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa článku 46 ods. 2 Nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zbezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva (ďalej len „Nariadenie

Rady (EHS) č. 1408/71“) priznala navrhovateľke invalidný dôchodok v sume 13,10 € mesačne s účinnosťou od 1. januára 2010.

Súd prvého stupňa rozhodol tak s odôvodnením, že nezistil pochybenie odporkyne pri výpočte výšky invalidného dôchodku. Podľa jeho názoru odporkyňa v súlade so zákonom vyhovelá žiadosti navrhovateľky o priznanie invalidného dôchodku od 1. januára 2010, lebo posudkový lekár sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Poprade v lekárskej správe z 21. novembra 2002 zdravotný stav navrhovateľky pokladal za taký nepriaznivý, že spôsobuje mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou v rozsahu 75 %, čo má za následok invaliditu navrhovateľky. Navrhovateľka pracovala k 31. decembru 1992 u zamestnávateľa so sídlom v Českej republike, preto súd pokladal za vecne správne, keď odporkyňa pri rozhodovaní nároku na invalidný dôchodok vychádzala zo Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení a z nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71.

Krajský súd nezistil nesprávnosť postupu odporkyne pri výpočte výšky dôchodku, ktorý pokladal za správny, jasný a zrozumiteľný.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal s odôvodnením, že navrhovateľka v konaní úspech nemala a odporkyňa aj pri úspechu v konaní zo zákona nemá nárok na ich náhradu.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie. Namietala predovšetkým výšku invalidného dôchodku v sume 13,10 EUR. Poukázala na skutočnosť, že v Slovenskej republike odpracovala 22 rokov a v Českej republike len 10 rokov. Rozdelením republiky sa cíti ukrivdená, lebo právne predpisy v dávkových veciach sú v oboch republikách rozdielne. Žiadala, aby odvolací súd rozhodol o doplatení sumy do výšky plného invalidného dôchodku od roku 2006, a aby odporkyňa vydala nové rozhodnutie o výške invalidného dôchodku od 1. januára 2010.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že doby zamestnania boli zhodnotené podľa evidenčných listov o dobe zamestnania a zárobku, ktoré má k dispozícii a tie boli pokladom pre rozhodnutie

o dôchodkovej dávke. Namietala, že obdobie dôchodkového poistenia navrhovateľky bolo zhodnotené správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) podľa § 250s v spojení s § 246c OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nie je možné vyhovieť.

Predmetom konania bolo postupom podľa tretej hlavy piatej časti OSP preskúmať, či rozhodnutie odporkyne z 10. marca 2010 číslo X.X. zodpovedá zákonu. Požiadavku navrhovateľky, aby jej súd po preskúmaní rozhodnutia odporkyne priznal invalidný dôchodok od roku 2006 preto nemohol odvolací súd v tomto konaní zohľadniť. Ak sa však navrhovateľka domnieva, že jej nárok na invalidný dôchodok vznikol už skôr, môže o priznanie invalidného dôchodku požiadať osobitnou žiadosťou, pričom možno pripomenúť, že nárok na jednotlivé dávky dôchodku sa premlčuje v lehote troch rokov.

Zo spisov vyplýva, že odporkyňa rozhodla o invalidnom dôchodku na základe žiadosti navrhovateľky z 21. januára 2010, ktorá obsahuje písomné vyhlásenie navrhovateľky, že žiada tento dôchodok priznať od 1. januára 2010. Samotná odporkyňa preto nemohla dôchodok navrhovateľke priznať od skoršieho dňa.

Podkladom pre rozhodnutie odporkyne z 10. marca 2010 číslo X.X. bola lekárska správa z 5. februára 2010, ktorú vypracovala MUDr. I. S., posudková lekárka sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Poprade. Vyplýva z nej, že zdravotný stav navrhovateľky má za následok 65 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravými občanmi po zohľadnení rozhodujúceho zdravotného postihnutia, ktorú zvýšila o 10 % z dôvodu iného zdravotného postihnutia. Navrhovateľka má teda podľa jej záverov mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravými občanmi spolu v rozsahu 75 %. Navrhovateľka sa stala invalidnou podľa § 72 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, pretože pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Navrhovateľka v odvolaní vzniesla námietku výšky priznanej sumy invalidného dôchodku.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci, s ktorým sa stotožňuje. K veci v zmysle § 219 ods. 2 OSP uvádza ešte nasledovné:

Zmena v štátoprávneho usporiadania mala za následok, že došlo k podpisu Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení (ďalej len "Zmluva", oznámená pod číslom 318/1994 Z.z.), ktorá ohľadne priznania dávok obsahovala zhodné ustanovenia s článkom 46 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 a bola aplikovaná od 1. januára 1993.

V zmysle čl. 20 ods. 1 Zmluvy doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom.

Nepochybne bolo zistené, že navrhovateľka v priebehu svojej pracovnej kariéry pracovala prevažne na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Pred dňom jej rozdelenia na dva samostatné štáty Slovenskú republiku a Českú republiku, teda do 31. decembra 1992 zamestnávateľ navrhovateľky mal sídlo v Českej republike. Z uvedeného dôvodu doby dôchodkového zabezpečenia, ktoré navrhovateľka získala ku dňu rozdelenia spoločnej republiky sa považovali za doby zabezpečenia získané v Českej republike.

Z rozhodnutia Českej správy sociálneho zabezpečenia z 11. mája 2011, číslo X. X. o priznaní invalidného dôchodku od 1. januára 2011 v sume 8 993 Kč mesačne vyplýva rozdelenie dôb poistenia v českom (10 934 dní) a v slovenskom (498 dní) dôchodkovom poistení. Podľa odôvodnenia rozhodnutia uvedeného orgánu doba poistenia potrebná pre nárok na invalidný dôchodok podľa českých právnych predpisov bola splnená aj bez prihliadnutia k dobám poistenia získaných v slovenskom dôchodkovom poistení.

Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 45 rokov je najmenej 15 rokov a zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity (§ 72 ods. 1 písm. g/ a ods. 2 zákona o sociálnom poistení).

Navrhovateľka ku dňu vzniku invalidity (1. januára 2010) nezískala potrebný počet dôb slovenského dôchodkového poistenia, preto odporkyňa výpočet dôchodku vykonala spôsobom tzv. čiastkového dôchodku v zmysle článku 46 bodu 2 Nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71. Vypočítala teoretickú čiastku dôchodku, na ktorý by mala navrhovateľka nárok v prípade, ak by všetky doby poistenia získala podľa právneho predpisu Slovenskej republiky. Takýto výpočet znamená použitie postupu, podľa ktorého doba poistenia získaná v českom dôchodkovom poistení bola použitá ako vlastná. Táto teoretická výška za všetky doby poistenia je následne vynásobená pomerom doby získanej v slovenskom dôchodkovom poistení k celkovej dobe poistenia zistenej spočítaním dôb poistenia v oboch štátoch.

Podľa osobného listu navrhovateľky, ktorý tvorí prílohu preskúmaného rozhodnutia, odporkyňa zhodnotila obdobie dôchodkového poistenia v Slovenskej republike od 1. februára 1998 do 31. decembra 2000 spolu 1 065 dní, t.j. 2,9179 rokov obdobia dôchodkového poistenia. Spolu s českým obdobím dôchodkového poistenia 10 484 dní do vzniku nároku na dôchodok teda do 1. januára 2010 získala navrhovateľka úhrnom 11 549 obdobia poistenia, čo je 31,6411 rokov. S pripočítaním obdobia do dosiahnutia dôchodkového veku (§ 65 ods. 7 zákona o sociálnom poistení) na účely výpočtu dôchodku predstavuje 33,7288 rokov obdobia dôchodkového poistenia. Suma invalidného dôchodku 136,89926293 € mesačne bola určená súčinom priemerného osobného mzdového bodu (0,4400), obdobia dôchodkového poistenia spolu s pripočítaným obdobím (33,7288 rokov) a aktuálnej dôchodkovej hodnoty na rok 2010 určenej opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 551/2009 Z.z. (9,2246) v zmysle § 73 ods. 1 zákona o sociálnom poistení správne.

Suma invalidného dôchodku 136,89926293 € mesačne bola následne krátená pomerom obdobia slovenského dôchodkového poistenia 2,9179 rokov k celkovej dobe dôchodkového poistenia 31,6411 rokov, z ktorého výpočtu bol určený koeficient (0,09221) pomeru krátenia na sumu 12,70 € mesačne.

Po zákonomnom zvýšení podľa § 82 zákona o sociálnom poistení invalidný dôchodok navrhovateľky je 13,10 € mesačne, ako to zodpovedá aj výroku preskúmaného rozhodnutia odporkyne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní postupu odporkyne pri vydaní napadnutého rozhodnutia dospel k rovnakému záveru ako súd prvého stupňa, že odporkyňa pri prepočte starobného dôchodku postupovala v súlade so zákonom o sociálnom poistení ako aj s článkami 11 a 20 Zmluvy a článku 46 ods. 2 Nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedeného dôvodu rozsudok Krajského súdu v Prešove podľa § 219 OSP ako vecne správny potvrdil.

Odvolačí súd nepriznal navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania, lebo úspech v tomto konaní nemala (§ 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 29. marca 2012

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová